

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 orakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 235. szám.

Szombat, október 15.

A külügyi exposé.

— október 15.

A magyar delegáció külügyi albizottságának legutóbbi ülésén mondotta el exposéját Aehrenthal gróf külügyminiszter.

A miniszter exposéjában mindenképp előtt tömör vonásokban számolt be a Boszniára és Herzegovinára vonatkozó akcióról. Aehrenthal gróf csak úgy emlékezett meg a jelentős átalakulásról, mint a melynek főcélja, hogy végleg rendezze a berlini szerződés XXV. cikkében foglalt provizóriumot, hangsúlyozván, hogy ezt elejétől fogva úgy tekintette, mint egy monarchiánk és Törökország közt tisztázandó ügyet. Hivalkodás nélkül utalt arra, hogy ezt a célt Bosznia és Herzegovina végleges annexiója és a novibazári szandzsák kiürítése által sikerült elérnie, a mihez a hatalmak, beleegyezvén az imént idézett szerződési cikk törlesztésébe, hozzájárultak.

Ugyanez az észlelet tűnik szembe a beszámoló további során is. Aehrenthal gróf az eseményeknek és a hozzájuk fűződő fejleményeknek diplomáciai simasággal való feltárással szorítkozik.

A külügyminiszteri exposéban nagy nyomatékkal jut kifejezésre az az örvendetes tény, hogy az 1908—09-iki feszültség elmúltával monarchiánknak Törökországhoz való viszonya igen kedvező és a jövőre nézve sok előnnyel kecsegtető fordulatot vett s itt, midőn Törökországhoz való közeledésünkről szól és az ottani új kormányzatot baráti támogatásunkról biztosítja, épp oly határozottan jelenti ki a külügyminiszter, hogy Kréta államjogi

helyzetén hozzájárulásunk nélkül nem történhetik változás s hogy csak olyan megoldást fogunk elfogadni, mely Törökország szuverén jogainak fentartásából indul ki.

A beszédnek ezek a részei, melyek nyilvánvaló bizonyítékai a hármasszövetség és Törökország között való közeledésnek, Európaszerte rendkívüli figyelmet fognak kelteni, annál is inkább, mert közvetlenül a krétai kérdésre vonatkozó kijelentés után a hármasszövetség fentartását külügyi politikánk rendíthetetlen alapjául jelöli meg, nem mulasztván el hangsúlyozni, hogy a békét és az egyensúly fenntartását akarjuk.

De Aehrenthal gróf beszédének második felében újabb bizonyosságot szolgáltat arról, hogy politikája mindenkor praktikus célokat követ s egyáltalán nem jár a fellegek között.

A kelettel szemben való politikánk föladatát a helyes kereskedelmi politika képezi és itt sorba is veszi a keleti államokat, jelezvén az azokkal való szerződéses viszonyaink és tárgyalásaink mai stádiumát.

De a tiszta helyzetek általa propagált rendszerének főszeküzül, a béke leghatásosabb garanciájával, úgy látszik, Aehrenthal gróf is a hadsereg és flotta teljes harcképességét tekinti, mert a diplomáciában és a nemzetközi versenyben a legsebb sikert sem értékeli örökkévalóságnak s exposéja végén azt hangsúlyozza, hogy a külügyi politika, ha sikeres akar lenni, nem nélkülözheti a harcképes hadsereget és flottát.

A nagybecskereki munkásgimnázium.

— A kultúregyesület fölhívása. —

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki munkásgimnáziumában tudvalevőleg október hó 18-án kedden kezdődik meg az oktatás.

A kultúregyesület most erre vonatkozólag a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1010. évi október hó 18-án nyitja meg Nagybecskereken a felső keresk. és polg. iskola helyiségeiben a munkásgimnázium III. évfolyamát.

Az iskolában a tanítás októbertől március végéig tart, minden héten kétszer és pedig kedden és csütörtökön este 8 órától 10 óráig.

Tantárgyak: I. A magyar irodalom ismertetése. Tanórák száma 14. Előadja Králik László, főgimn. tanár. Vörösmarthy, Petőfi, Arany költészetének ismertetése.

II. Magyarország gazdasági földleírása. (Új tárgy). Tanórák száma 18. Előadó Kalcsook Leó, főgimn. tanár. a) Magyarország általános földrajzi ismertetése. b) Hazánk földmívelése, mezőgazdasága. Mezőgazdasági terményei, növényi fonó és szövő anyagok, állattenyésztés, állati termékek, földolgozás, Ásványi termékek, bányászat, ásványvizek, gyógyforrások, fürdők, Erdőművelés, fa, erdőtermékek. c) Hazánk ipara, az előbbiekkal kapcsolatban. Mezőgazdasági termények földolgozása, állati termékek földolgozása a gyáriparban. A fa- és erdőtermékek gyáripari földolgozása. Vas-, fém- és gépipar. Fonó- és szövőipar. Agyag-, porcellán- és üvegipar stb. d) Magyarország közlekedési viszonya, a forgalom, a közlekedési utak és eszközök, vasut, hajózás, posta, távirat, telefon. e) Hazánk kereskedelme főbb vonásaiban. Kivétel, behozatal, hazánk a világkereskedelemben. Vitett képek és speciális térképek felhasználásával.

III. A fizika alapelvei. Tanórák száma 14. Előadja Harczter József, főgimn. tanár. A természettudományok szerepe a modern életben, ezeknek osztályozása, tanulmányozási

A „TORONTÁL” tárcája.

Potifárné.

Farnier Marcel hét esztendő óta vegetált a déli vasut igazgatóságánál minden más reményesség nélkül, minthogy ötven éves korában talán felvergődik egy közepes állásra s ezernyolcszáz frank nyugdíjra.

Keserőség nélkül törődött bele, mert egyszerű igényei voltak és optimista lelkülete. Nem volt pedig együgyű ember. Egy kis szerencsével jobb helyzetre tarthatott volna igényt. A tisztviselő élete azonban, inkább mint a többieké, a véletlen törvényeinek van alávetve. A közigazgatási hivatalokban és a bankoknál számtalan értelmes és talentumos ember vegetál, kiknek az erélye ismeretlen maradt.

Farnier Marcel miután hasztalan keresett utat-módot a helyzete javítására, beírta a kényelemmel, melyet a saját segélyforrásaival magának szerezni képes volt. Páris az ígért-földje az efajta embereknek. A látványosságok, a melyeket nyújt, az örökös meglepetések, melyek roppant és összefüggéstelen életéből kíválnak, a felszegényekre nézve, a természetközösség és képzelődésekhez képest, a szenvedések, avagy az apró örömtök forrása lehet.

A perspektíva kérdése az egész. Némelyek boszankodnak, ha egy szép nőt látnak elhaladni maguk előtt, akihez nem közeledhetnek, míg

másoknak valóságos kéjt szerez ez. Marcel szerette az utcát, a folyót, a szeszélyes eget, a színházat. Miután jó szemei és kifogástalan fülei voltak, olcsó áron élvezte a szindarabokat, amelyek felkeltették az érdeklődését. Mindamellott voltak napok, mikor a tarcája nagyon laposnak tűnt fel előtte s mikor egy kis kényelem után áhitozott.

Ekkor történt, hogy Remugle ur, a főnöke, valami külön munkával bízta meg. Remugle méltányolói tudta a Marcel gyors munkáját és diszkrécióját s mikor köszvényes szagatásai és vérkeringési zavarai otthon tartották három héten át, magához hívatta Marcelt, hogy adminisztrációs ügyeket diktáljon neki, melyek halaszt-hatalmatlanoknak mutatkoztak.

Marcel ily módon megismerkedett az igazgatójának az otthonával, mely a szobaleányból, a szakácsnőből és mindenkifőlött Remuglené ő nagyságából állott. A nagysága szőke szépség volt, nem annyira természetétől, mint inkább az oxigén viz erejénél fogva. Ügyesen elimitott rózsaszín festékes arcáról, fehér csillogó fogakkal ékeskedő szájáról, majdnem előkelő magatartásáról és ruganyos termetéről jóslni lehetett, hogy az igazgató ur éppen nem utazkodik mellette.

Marcelnek távolról sem voltak rossz gondolatai. Tisztelte ő nagyságában a rettegett főnök életétársát. És észre sem vette, amint a magányos szobában körmögötte az igazgató jegyzeteit, hogy ő nagysága néha hosszasan elkoraszgatott

a szekrények fiókjaiban, miközben nemcsak meteorológiai szavakat intézett Marcelhez, de a napi események és szerelmi drámák fölött is egyes megjegyzéseket tett előtte.

Egy reggel Remugle ur elment hazulról. Marcel éppen nem csodálkozott ezen; pár nap óta a krízis vége felé járt. Véletlenségből a szobaleány és a szakácsnő sem volt otthon. Remuglené nagyon kedvesen fogadta a fiatal embert minden látszólagos nagy elfoglaltsága mellett.

— Egyedül vagyok! — mondta nevetve, mintha ez a helyzet komikus volna... egyes egyedül...

Ezt mondva, az írószobába vezette Marcelt. Sokáig tett-vett ott. Jó kedve nyilvánvaló volt. Marcel bizalmatlanul ereszkedett beszélgetésbe vele, melyben különben az igazgatóné vitte a főszerepet.

Egyszerre érezte, hogy egy kéz az ő keze után kap, ajkakat látott, melyek boldogságot kínáltak neki. Kéjes és iszonyu pillanat volt. Marcelben azonban Józsefnek, a Jákób fiának lelke lakozott. Mert Remuglené némi jóindulatot mutatott iránta, ő a legfőnségesebb, a nevelés hősieséget gyakorolta. Ugy tett, mint aki nem lát, nem hall és nem ért, valami ürüggyel hozakodott elő és menekült.

A nap iszonyu s az éjszaka rémületes volt. Mert a szegény ördög nem volt fából. A lelkiismeret mindamellét élt benne.

Szerencsétlenségére elvesztette a Remugle

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FÍÓK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482x200.105

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

módszere. Erő és mozgás, az erő mérése, a mozgás nemei. Munka, munkasiker, energia, e fogalmak értelmezése és mérése, az utóbbinak szerepe a modern technikában. A gépek fogalma, osztályozása, törvényei, alkalmazása. (Kísérleti bemutatással). Centrifugális erő, szabad tengelyek és alkalmazásuk. (Kísérleti bemutatás). A víz sajátságai, nyomása és ennek alkalmazása, közlekedő edények, hajcsövességi tünetnyel. (Kísérletekkel). Archimedes tétele, az uszás, léggömbök és aeroplánok. (Kísérletekkel egybekapcsolva). A légnyomás és mérése, légsuvmérők. (Kísérletekkel). A légszivattyú, a levegő feszítő erején alapuló készülékek. (Kísérletekkel). A hang keletkezése, magassága, ez utóbbinak meghatározása. (Kísérletekkel). Sípok és hurok, zöngő pálcák kísérleti bemutatása. Fénytani lencsék és tükrök kísérleti bemutatása. Hőmérők szemléltető bemutatása, a hő és munka viszonya. Gőzgépek szerkezete és kísérleti bemutatása. A naprendszer mechanikája kísérletileg bemutatva.

IV. Elektrotechnika. Tanórák száma 10. Előadja Szentes Adolf, áll. polgári iskolai tanár. Mágneses tűnemények, mágneses megosztás, mágneses erővonalak, a föld mágnessége. Az elektromosság alaptűneményei, a villamos szikra és hatásai, légköri villamosság. Elektromos áramgerjesztés, elemek, batteriák. A villamos áram mágneses hatása, villamos csengő és táviró. A villamosság mérése, feszültség, ellenállás, áramerősség, az áram munkabírása, mértékegységek, mérőeszközök. A villamos áram vegyi hatása, galvanoplasztika, akkumulátorok. A villamos indukció, dinamógépek. Villamos erőátvitel, motorok. A villamos áram hő- és fényhatásai, villamos világítás, a lámpák áramfogyasztása. Villamos sugárzás, Röntgen. Elektromos hullámok, drótnélküli táviró. Kísérletek bemutatásával.

V. Kémiai technológia. (Uj tárgy). Tanórák száma 10. Előadó Perli Mihály, felső keresk. isk. tanár. A vas és fémek feldolgozása. Vasgyártás. A fa és feldolgozása. Üveg- és porcellangyártás. Textilgyártás. Cukorgyártás. Papirgyártás. Vetített képek bemutatásával a szükséges kémiai alapismeretek közlésével.

VI. Közgazdasági alapismeretek (Uj tárgy). Óraszám 16. Előadja Keleméri Béla, felső keresk. iskolai tanár. a) A hitel és szervei. Pénz, valuta. Hazai és idegen pénzügy. Értékpapírok, árfolyam, bankjegy, érme. Bankok, pénzügyintézetek, takarékpénztárak. A szövetkezetek, a biztosító-társaságok. Szervezete, célja és közgazdasági fontossága, tekintettel a hazai viszonyokra. b) Váltóismeret. A váltó és fajtái, a váltóeszközök, a fontosabb váltójogi tudnivalók. Intézés, renittálás saját és idegen számlára, bemutatás, telepítés. Közbenjárás, óvás. Eszközt stb.

VII. Egészségtan. Tanórák száma 10. Előadja dr. Heiner mann Alajos, orvos. Az egészség tan lényege, főadata és eszközei. Az emberi test alkotásának egyes szervei, (agy, tüdő, szív, máj, lép, vesék, gyomor és belek), szerkezetének, működésének rövid ismertetése. A táplálkozásról. Állati, növényi és ásványi táp-

ur jóindulatát. Miután majdnem protezsálta őt, most bogaras kezdett lenni vele szemben. Tulhalmozta őt munkával, rosszul bánt vele, sőt egy reggel magához hívatta és kegyetlenül értésére adta:

— Farnier ur, az igazgatóság torkig van az ön hóbertjaival! Ön meglehetősen tisztviselő volt s most a leghasznavehetlenebb... Ön nem maradhat többé Párisban. Vidékre fog menni, egy hatodrendű városba... és ott is marad. Távozzhat!

E beszéd közben Marcel úgy érezte magát, mintha a menzét reá szakadna. A József szelleme legott elhagyta, megértette, honnan fu a szél. főfajást hozott fel ürügyül, távozott a hivatalból s egyenesen az igazgató lakására sietett.

Az igazgatóné, ki éppen akkor ujtotta fel a hajának az arany szinét, haladéktalanul fogadta őt. Becsületese emberek felszavakból megértik egymást, sőt még minden szó nélkül is. Marcel egyetlen mozdulattal visszakapta a szimbólikus köpenyét és részt vett a mező hozamában, melynek mindenek dacára Remugle ur maradt az autentikus tulajdonosa.

— Nagyon félttem az ön jövőjeért! susogta az igazgatóné hosszas hallgatás után. De most már érzem, hogy mintaszertü szolga lesz önből.

És nem csalódott. Remugle ur pár nap mulva rájött, hogy Marcelből elsőrangú munkaszerető lett.

Igy az igazgató és tisztviselője normális helyzetbe jöttek egymással. Remugle ur újra felhasználta a Marcel buzgalmát és kitűnő írását, háromszáz frankkal javította a fizetését s még gratifikációhoz is juttatta kivételes szolgálataiért.

Remuglené öngyámsága nem büszkélkedett vele, hogy olyan jó jövődömondó volt. Mikor Farnier tudatta vele a jó hírt, csak annyit mondott, mert olvasta a moralistákat:

— Aki másokért dolgozik, magának dolgozik.

René Maizeroy.

láló anyagok. A vegetáriánizmusról. Az ivóvíz fontossága az emberi szervezetre, háztartásra. Az élvezeti cikkekéről. Szesz italok, narkotikumok. A lakásról, befolyásáról az egészségre, a száraz, a nedves lakás. A szellőzés, fűtés és világításról. Köztisztaság, vízvezeték, csatornázás. A test állapotáról. Ruházkodásról. Munka, pihenés, alvás, szórakozás. A betegségekről. Fertőző bajok, (tuberkulózis, siphilis, trachoma). Járványok. A fertőző bajok ellen való védekezés, hatósági intézkedések. Desinficiálás. Balesetek. Életmentés.

A tantárgyakat részint kísérletek bemutatásával, részint vetített képekkel tanítják az előadó tanár.

Az előadásokat bármely élethivatáshoz tartozó felnőtt ember, férfi és nő, díjtalanul látogathatja.

Azok a hallgatók, kik a tanfolyam elvégzését bizonyítvánnyal óhajtják igazolni, kötelesek az előadásokat rendszeresen látogatni s szándékukat Knyasok Lajos keresk. isk. igazgatónál, a Munkásgimnázium vezetőjénél előzetesen bejelenteni, legkésőbb október 18-án este fél 8 órakor.

A Munkásgimnáziumra felhívjuk a nagyközönség, hivatalok, testületek, munkásgyűlések stb. figyelmét s kérjük az iskolának minél nagyobb számban való látogatását és az előadások rendszeres halgatását.

A tudás mindenkinek haszna és érdeke! Nagybecskerek, 1010. október hó.

A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egyesület Elnöksége.

753-102

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának folyó havi előadásai:

Október 18., kedd: 8-9-ig gazdasági földrajz, 9-10-ig egészségtan.

Október 20., csütörtök: 8-9-ig fizika, 9-10-ig egészségtan.

Október 25., kedd: 8-9-ig gazdasági földrajz, 9-10-ig egészségtan.

Október 27., csütörtök: 8-9-ig fizika, 9-10-ig egészségtan.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van. Hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárásai jelentése.

Október 15.

Barométer súlydó, délután 1:38 órakor: 766.2 mm. Hőmérséklet: maximum 12.4 C, min. —0.1 C. Csapadék: —. Felhőzet: Ci—St. 3. Szélirány és erősség: NW. 5.

Jóslat a következő 24 órára: Száraz. Hűvös. Éjjeli fagy.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Személyi hír. Dr. Dellimanic Lajos főispán ma reggel kurjácskai birtokáról visszakereszt Nagybecskerekre, holnap pedig Kiszomborra utazik, hogy ott ünnepélyesen átadja Rónay Cecília urhölgynek az Erzsébet-rendjelet, amelyet a király a közjótékonyág terén szerzett érdemei elismeréséül neki adományozott.

— Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Zirkovszki Anna okl. tanítónt a pancsovai áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— A jótékonyág kitüntettjei. A nagybecskereki jótékony nőegylet elnökét Steinitzer Gézanét és pénztárnokát Szávicz Sándort ért legfelsőbb kitüntetést f. hó 19-én délelőtt 11 órakor, a központi ovda helyiségében fogja dr.

Dellimanic Lajos főispán ünnepélyesen átadni. Az ünnepélyre a jótékony nőegylet tagjait s az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a választmány.

Itt említjük meg, hogy Rónay Ceciliának, aki jótékony működéséért az Erzsébet-rendet kapta, a főispán holnap nyújtja át ünnepiesen a kitüntetést Kiszomborban.

— Izraelita istentisztelet. A nagybecskereki izraelita templomban a hétfő esti istentisztelet 5 órakor kezdődik, míg kedden és szerdán a Muszaf-ima délelőtt 10 órakor lesz.

— Esküvő. Székszonai Veréb Tamás Apátfalva községi jegyző e hó 18-án d. e. 9 órakor vezeti oltárhoz a nagybecskereki zárda kapujában Komjáthi Tarnay Sarit, Komjáthi Tarnay Ferenc nyug. vármegyei árvaszéki úlnök leányát.

Fonyó Andor muzslyai állami elemi iskolai tanító holnap, vasárnap f. hó 16-án d. u. 4 órakor tartja esküvőjét Oláh Mariskával Szegeden a felsővárosi róm. kath. templomban.

— A Katicze-pusztá. Nagybecskerek város közgazdasági bizottsága tegnap délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a tanács tagjain kívül jelen voltak: Konkoly Samu, Bakalov Döme, Dimitrievics György és Rackov Zsiva. A gazdasági bizottság a tanácssal együtt javasolja, hogy a Katicze-pusztát a város 2, 4 és 6 holdas parcellákban adja bérbé a kisbirtokosoknak, oly feltétel mellett, hogy minden egyes bérld, a pusztán bérld földterület felén cukorrépa köteles termelni. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy a cukorrépa termesztésére szánt földterületet gőzekével fogja felszántatni. A holdankinti felszántás 25 koronába fog kerülni s a szántási költségekre vonatkozólag a polgármester ígéretet tett, hogy kieszközli a cukorgyártól, hogy a szántási költségeket a termelőknek előlegezze s azokat csak a répatermés beszállításakor vonja le. A gőzeket még ma kiszállították a Katicze-pusztára s hétfőn már megkezdik a szántást, így, hogy a körülbelül 600 holdnyi területet még az őszi idény folyamán fel fogják szántani.

— Felhívás a leánytanoncok iskoláztatása tárgyában. A nagybecskereki leánytanonc-iskola igazgatósága közli a következőket:

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy a helybeli gyárosok, ruha- és fehérnemű varrónők, divat-árusnők és többi munkaadók közül sokan leánytanoncok, illetőleg leánymunkások oktatására vonatkozó köteleességeiket nem teljesítik. Nem iratkoztak be valamennyien és a gazdákat beiratkoztattak iskolába járattasát kellően ellen nem őrzik. Figyelmeztetjük az illetőket, hogy az 1884. évi 27. t. c. 157. §-a értelmében 40 kor-tól 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, ki személyzetének iskola oktatásra vonatkozó köteleességeit nem teljesíti. Amennyiben ezen jóakaró figyelmeztetés eredménytelen volna, az iskola igazgatója a törvény szigorának alkalmazását kéri fogja.

— A törökbecsei Leiningen-szobor. A Törökbecsén fölláttandó Leiningen-szoborra újabbán Krewráth Ármin nagyszentmiklósi tb. főbíró 10 koronát, a törökbecsei kath. legényegylet pedig 5 koronát adományozott.

— Az aranyér gyógyítására az orvosok százféle módot ismernek, de mindannyian egyet-értének abban, hogy a bántalmak és az ezt okozó szokványos székrekedés megszüntetésére egy 4-5 hétig tartó Ferencz József-keserűvizivás a legmegbízhatóbb eljárás. — A kura nagyon egyszerű és kellemes: A beteg rendszeres életmódja folytatása mellett reggelenként éhgyomorral 1/2, esetleg 1 pohár valódi „Ferencz József“-vizet iszik. — A baj a legtöbb esetben hamar fog megszűnni, a nyomott közérzés azonban biztosan már néhány nap mulva kellemessé fog átváltozni.

42-1.1

— A Köszegi-féle talajművelőgép bemutatása Torontálmezeiben. A megyei gazdasági egyesület felterjesztése folytán a földművelésügyi miniszter engedélyezte, hogy a Köszegi-féle motoros talajművelőgép f. hó 19., 20., 21-én dr. Gyertyánffy László gyéri birtokán, f. hó 23., 24., 25-én dr. Pap Géza eleméri birtokán és f. hó 27., 28., 29-én Rónay Ernő kizombori birtokán kísérleti munkát végezhesen. A kísérleti munka alkalmával if. Sporzon Pál, gazdasági akadémiai tanár fog a szükséges magyarázatokkal szolgálni. Ajánljuk ezen kiválóan érdekes kísérletek megtekintését az érdeklődők figyelmébe.

— A ragadós szájszél- és körömfájás Torontálban. A ragadós szájszél- és körömfájás, melytől a vármegye 6 éve mentes volt, egy hét lefolyása alatt ijesztő mérvben terjedt. A betegséget leg-

először, mint ahogy már megirtuk, a nagybecskereki országos vásáron állapították meg a Lugosról vasuton ideszállított sertéseken. Az összes óvintézkedések megtették, de — sajnos — a betegség tovaterjedését megakadályozni már nem lehetett. A legutóbbi négy nap alatt a város egész szarvasmarha- és sertésállománya házról-házra járva állatorvosilag megvizsgáltatott és a talált sok száj- és körömfájásos eset bizonyítja, hogy a kór már járványszerűleg elterjedt, még pedig nemcsak Nagybecskereken, de az egész vármegyében is. A hozzánk beérkezett értesítések szerint a ragadós száj- és körömfájás a következő községekben nyert hivatalos megállapítást: Torontálvásárhely, Öregfalu, Egyházaskér, Perjámos, Románpetre, Németnagyszentmiklós, Basahid, Csátád, Ótelek, Nagykikinda város, Gyertyámos és Zombolya. A vármegye területére a betegséget a temesvári és lugosi vásárról hurcolták be. A fertőzött községekben a szarvasmarha- és sertésállomány szigorú beállítására és darabonként való megvizsgálására elrendeltetett.

Ragályos betegségek terjesztésében nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelmes férgektől alaposan meg akarunk szabadulni, úgy csak a Löcherer Cimexint használjuk, mert a Cimexinnel érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollárich gyógyszerárban Nagybecskereken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 823-206

Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségnél és étvágyhiánynál, általában minden gyomor-bajnál a valódi „Moll-féle Seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuhlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. (c)

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készenlétben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimentel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az aitestnek Horgony-Linimentel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszser jó eredménynyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a K-80, K-140 és K-2 — a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 851-43

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Biskó József rk. szőnyeggyári művezető és Csikos Ágnes. — Gruity István gk. napszámos és Kozakov Katalin gk. — Sztankulov János rk. napszámos és Bajgó Julianna rk. — Paulus Antal rk. szőnyeggyári rajzoló és Wagner Róza rk. — Mastik Rezső rk. szövő és Behringer Mária rk. — Sztóisin Dusan gk. csizmadia és Emich Teréz ág. ev.

Születések: Turinszki Milos gk. napszámos, leány. — Popov János gk. földműves, fia. — Schröder Éva rk. cseléd, leány. — Sinkó Mihály rk. kocsis, fiu. — Gágity Danica gk. napszámosnő, leány. — Metyavin Katalin gk. napszámosnő, fiu. — Molnár Lajos rk. kereskedő, leány. — Stréf Miksa rk. kereskedő, fiu. — Schwarz János rk. cipész, fiu. — Thurn Ferenc rk. cipész, leány. — Feketics Péter rk. szabó, leány. — Tócsy Pál gk. földműves, fiu. — Tell Pál rk. szabó, leány. — Schwarz Katalin rk. cseléd, leány. — Koppi József rk. ács, leány. — Schmidt Ferenc rk. bádogos, leány.

Halálozások: Kolléth János, rk. 9 napos, görcsök. — Kireta István, rk. 49 éves hajókormányos, hólyagrepedés. — Özv. Tóth Gáborné, rk. 67 éves, szövetközi májlob. — Franz Katalin, rk. 25 éves napszámosnő, tifusz. — Grozdan Matyás, gk. 34 éves napszámos, tüdővész. — Eek Ágostonné, rk. 62 éves, mirigydaganat. — Onodi Jánosné, rk. 28 éves, idült bélhurut. — Arszin János, gk. 23 hónapos, gyermekaszály. — Metyalin Dragomir, gk. 7 napos, életgyenge. — Finkelstein Mórné, izr. 48 éves, tüdővész. — Wichtner Gusztáv, rk. 27 éves asztalossegéd, szurt seb. — Lambity Szvetozár, gk. 35 éves földműves, hashártyalob. — Spitzer

Mária, izr. 2 éves, diftéria. — Jakóbi Pál, rk. 10 hónapos, bélhurut. — Varnyu István, rk. 68 éves napszámos, aggkór. — Miatov Mihály, gk. 53 éves földműves, tüdővész. — Gagity Szmilja, gk. 8 napos, görcsök. — Kondán Dávid, gk. 59 éves napszámos, idült bélhurut. — Németh János, rk. 25 éves napszámos, koponyatörés. — Kirtyanszki Szlavkó, gk. 2 hónapos, görcsök. — Vukov István, gk. 41 éves korcsmáros, tüdővész. — Blagolyev Momir, gk. 5 éves, heveny veselob. — Özv. Marinkov Athanaszné, gk. 81 éves, agyaguta.

Színház.

Színházi műsor:

Október 15. Szombaton: Szerelmes asszonyok. (operett) J. Október 16. Vasárnap délután: Trenk báró. — Este Szerelmes asszonyok. Október 17. Hétfőn: Haramiák.

* Föld. Két hete mutatták be Schönherr Károly darabját a budapesti Nemzeti színházban, dicséret illeti tehát Polgárecat, hogy ilyen gyorsan hozzajuttatnak bennünket is a drámai újdonságokhoz. A darab, mint a címe is sejteti, a puha, barna anyaföld körül forog, a melyre olyan éhes a föld embere, a paraszt, aki csak úgy reszket egy darabjáért, amit magáénak mondhatson. Ezért a földért reszketnek a darabban is az ausztriai parasztok, az öregedő legény, a vénülő leány s lázas sóvárgással várják, hogy az öreg paraszt lehunnya szemét s a föld, a melyen ők csak cselédek, az övék legyen. Kegyetlenül, kíméletlenül tolnak már az öreget a sirba s ebben a kegyetlenségben az élet rideg igazsága rej özik. A darab hig cselekményével nem elégit ugyan ki bennünket, de Schönherr pompás jellemzéssel, biztosan rajzolja meg parasztjait, akik részben mint élő alakok, részben mint szimbólumok mozognak a színpadon s mondásaikkal, cselekedeteikkel fülünkbe zugják az élet keserű valóságait. És bár ólomsúlyként nehezedik e sok keserű valóság ránk, mindvégig le tudja kötni figyelmünket a darab, amiben nagy része volt tegnap a gondos szép rendezésnek s az előadók művészi játéknak. Olyan egyformán összeolvadó játékot nyújtott tegnap valamennyi előadó, hogy alig lehet közülük valakit a másik fölé emelni. Az öreg paraszt szerepében Turai Antal, Hannes szerepében Szomor Miklós, Sz. Rosos Gizella mint Mena, T. Zalai Irma mint Trine erővel, igazsággal s amellet tulzástól menten játszottak, de teljes mértékben helyükön voltak a kisebb szerepekben H. Lévai Berta, Halmos Gyula, Polgár Károly, Tihanyi Béla, Iván Sándor, valamint a többiek is és méltán megérdemelték a közönség tapsait.

A torontáli koleraveszedelem.

(Saját tudósítónktól.)

Nagybecskerek, okt. 15.

A koleraveszedelemről ma valamivel kedvezőbb jelentések jönnek, amennyiben csak két újabb megbetegedésről érkezik hír, amelyek már fertőzött helyen fordultak elő s újabb helyen nem lépett föl a járvány, de a veszedelem ma is csak olyan méretű mint eddig. Kellemtlenül hat, hogy a klekai kolerafészekből, a szigorú zárdacára sikerült néhány embernek megszökni s most a hatóságoknak még az is gondot okoz, hogy a szökevényeket kézrekerítse, illetőleg azokat lakóhelyükön zár alá helyeztesse.

Nagybecskereket a szigorú óvintézkedésekkel eddig sikerült mentesíteni s ha a lakosság pontosan tartja magát az óvrendszabályok-

hoz, lehetséges lesz a veszedelmet teljesen elkerülni.

A koleraveszedelemről szóló mai hireink a következők:

Újabb megbetegedések.

Klekkről érkezett jelentések hirül adják, hogy a koleraveszedelem ott még egyre fenyegeti a zsilipnél dolgozó munkásokat, amennyiben még mindig történnek újabb megbetegedések. Tegnap este is fordult elő egy újabb megbetegedés. A beteg Vastag István óalgyői illetőségű napszámos, akit a gyanus tünetek észlelése után a járványkórházba szállítottak.

Ugyancsak újabb megbetegedés híre érkezik Czrepajáról is, ahol Batzna Persza 42 éves asszony betegedett meg koleragyanus tünetek között. A hatóság itt is tüstént megtette a kellő intézkedéseket. Újabb haláleset a lefolyt 24 órában sehohsem fordult elő.

A helyzet Torontálban.

A vármegye alispáni hivatalához ma délig beérkezett jelentések szerint a kolerára vonatkozólag vármegyénkben a helyzet a következő:

Kolerában megbetegedett eddig összesen 37 ember és pedig: Klekken 16, Czrepaján 18, Bányoson 3, Lukácsfalván pedig 1. A betegek közül meghalt összesen 15 ember, u. m.: Klekken 4, Czrepaján 8, Bányoson 2 és Lukácsfalván 1. E szerint tehát Klekken jelenleg még 11 beteg, akik közül azonban a legtöbbben már a teljes javulás útján vannak s az orvosok és a hatóságok önfeláldozó buzgósága remélni engedi, hogy a veszedelem sehohsem fog nagyobb méreteket ölteni s hogy a betegek nagyrészt sikerül majd az életnek megmenteni.

Az óvintézkedések.

Nagybecskerek város tanácsa tegnap megtartott ütésén a legutóbbi képviselőtestületi határozat értelmében elrendelte, hogy Nagybecskereken a városi menedékház a fenyegető veszedelemre való tekintettel haladéktalanul alakíttassék vt járványkórházzá, a menedékház lakói pedig a veszedelem idejére tartásdíj ellenében maganosoknál helyezendők el.

Reitter Oszkár rendőrkapitány a koleraveszedelemre való tekintettel a következő rendelkezést adta ki:

A klekai koleraveszedelem arra inti a hatóságot, hogy a legmesszebbmenő óvintézkedéseket megtegyük, nehogy a szörnyű betegség városunkba is befészkelje magát. A fennálló belügyminiszteri rendelet folytán elrendelem tehát a következőket: 1. Vendéglők, kávéházak és korcsmák felszépésekor a helyiség előzőleg fellocsolandó, szóval a száraz seprés tilos. 2. Utcán, vendéglőkben, kávéházakban nyilvánosan árusított kenyér, péksütemény, cukor, álvé, hentesáru és gyümölcs, kivétel nélkül csakis tüllel vagy tiszta terítővel befedendő, nehogy az fogdosva és esetleg a ragályt hurocoló legyek által befertőztessék. Vendéglőkben és kávéházakban a vendégek felszolgált minden egyes darab kenyér és péksütemény befedendő, szóval a sütemény befedetlen ne maradjon. Minden egyes kosár gyümölcs külön befedendő tiszta terítővel. A gyümölcsöt a földön árusítani nem szabad, hanem csakis kosarakban, deszkalapon, vagy álványon. E rendelkezem ellen vétőket 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén 30 napi elzárással büntetem s szükség esetén az élelmiszert elkobzom.

A rendőrkapitány ma értesült arról, hogy egyesek állítólag az éj folyamán kocsiira rakott hordókat a muzslyai kompnál begavizzal töltötték meg s azt a városba szállították. A rendőrkapitány szigorú utasítást adott a csendőröknek és redőröknek, hogy ezentul minden kocsi szállított hordót vizsgáljanak meg s ha vizet találnak a hordóban, vonják felelősségre a kocsist, aki igazolni tartozik, hogy honnan merítette a vizet.

Szökések a klekai munkástelepről.

Lowieser Imre központi főszolgabíró, aki állandóan a klekai munkástelepen tartózkodik, telefonon jelentette a nagybecskereki rendőrkapitányságnak, hogy 3 munkás és 1 munkásnő, nevezetesen: Pinczei József titeli gépész, Bauer Károly budapesti lakatos, Kvarsai József nagysurányi napszámos és Kállai Julcsa törökbecsei napszámosnő tegnap éjjel azzal az ürüggyel, hogy szükségüket végeznek, valahogy átlopóztak a katonai kordonon s mint utóbb megállapították, a hideg dacára is a Bé gán átszva, elmenekültek a munkástelepről. Reitter rendőrkapitány a jelentés vétele után figyelemmel kísértette a pályaudvarokat, sőt, személyesen is átkutatta az induló vonatokat, de a szökevényeket nem találta sehohs így valószínű, hogy azok másfelé menekültek el.

A nagybecskereki rendőrkapitányság táviratokat menesztett a szökött munkások lakhelyeire, figyelmeztetvén az ottani hatóságokat arra, aogy nevezett munkások fertőzött területről szöktek meg.

Egyben az alispán intézkedésére a klekki telepen a katonai őrséget megerősítették s Temesvárról ma ötven katona érkezett Nagybecskerekre, a kiket az őrség erősítésére kiszállítottak a klekki munkástelepre.

Törvénytörvények.

A november havi esküdtek kisorsolása.

A nagybecskereki királyi törvénytörvényeknél most sorsolták ki a november havi esküdtszék rendes és póttagjait. A sorsolásnál Alföldy Ede törvénytörvények elnök elnökölt, jelen voltak pedig a királyi törvénytörvények részéről: Szathmáry Ödön dr. és Csekmanek Rezső dr. törvénytörvények bírák, az ügyészség képviselőjében pedig dr. Kovács Rókus kir. ügyész, az ügyvédi kamara részéről pedig dr. Mangold Samu ügyvéd. A jegyzőkönyvet Gavrilovics István törvénytörvények jegyző vezette.

Rendes esküdtnök kisorsoltattak: ifj. Szücs János földmives Törökbecse, dr. Winter Lajos ügyvéd Nagybecskerek, Tóth József kisbirtokos Szerbneuzina, Wetzl Ödön vegyeskereskedő Melenceze, Szabó Gyula könyvelő Istvánföld, Prandell Rezső kereskedő Nagybecskerek, Polonyi Sándor szatócs Nagybecskerek, Stand Károly mészáros Nagybecskerek, Reinaldin Lénárd földmives Beodra, Róna József uradalmi tisztartó Rudna, Momirov Miklós géplakatos Rogendorf, Mészáros János földmives Törökbecse, Popovics Bogdán kereskedő Szerbelemér, Solyos Gusztáv földbirtokos Törökbecse, Miskolczi József földmives Beodra, Rohonczy Gedeon nagybirtokos Törökbecse, Kocsis Mihály kéményseprő Nagybecskerek, László Miklós uradalmi tisztartó Beodra, Kaszás János földmives Törökbecse, Hoffmann Ádám vegyeskereskedő Módos, Nagy Vendel földmives Beodra, Karácsonyi Andor nagybirtokos Beodra, Mangold Hermann könyvkereskedő Nagybecskerek, Landgraf János rőfőskereskedő Módos, Lasang István kisbirtokos Szerbneuzina, Gügorovics Mihály vegyeskereskedő Módos, dr. Kiss István ügyvéd Nagybecskerek, Horák János gépész Módos, Horváth János földbirtokos Aracs és Molnár Henrik magánzó Bégaszentgyörgy.

Póttörvények lettek a következő nagybecskereki lakosok: Molnár János gazdász, Grandjean Andor bankhivatalnok, Prokis Gyula mészáros, Schmidt Ferenc bádógos, ifj. Machalek János szabó, Nagyvinzki Szvetozár borbély, Kövesi Emil ügynök, Kis Sándor ügyvéd, Petz Antal kereskedő és Moldoványi László gazdász.

Itt említjük meg, hogy az első esküdtszék tárgyalás a jövő ciklusban nov. hó 7-ikén lesz.

TÁVIRATOK

A politikai élet.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai élet hullámai a delegációk és a banktárgyalások között csapkodnak. Különösen a banktárgyalások azok, amelyek nagy munkát adnak a kormánynak, mert az osztrák kormány szűk látókörével sehogysem akarja belátni, hogy a készfizetések felvétele nemcsak Magyarországnak érdeke, de a két állam kölcsönös, egyetértő munkásságára is elengedhetetlenül szükséges. E körül folytatja tehát a magyar kormány a legkeményebb küzdelmet s remélhető, hogy határozott, céltudatos politikája itt is sikerrel fog járni.

A miniszterelnök és a pénzügyminiszter utja.

Budapest, október 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök ma reggel Hédervárra utazott, ahonnan vasárnap Budapestre megy.

L u k á c s László pénzügyminiszter ma reggel utazott vissza Bécsből Budapestre, hogy résztvegyen a bankkérdésben kiküldött szakbizottságok értekezletén.

A banktárgyalások.

Budapest, október 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kedden, vagy szerdán ül össze a banktárgyalások, nevezetesen a készfizetések felvétele dolgában kiküldött szakbizottság. A készfizetések körül még mindig nagy nehézségek vannak, mert míg a magyar kormány valóságos garanciákat kíván a készfizetések felvétele körül, addig az osztrák kormánynak az az álláspontja, hogy egyelőre csak elvileg kell a két kormány felfogását kifejezésre juttatni. A magyar kormány álláspontja határozott és szilárd s L u k á c s László pénzügyminiszter is kijelentette, hogyha a készfizetések felvétele dolgában a tárgyalások nem kecsegtetnek eredménnyel, akkor a tárgyalásokat egyszerűen abbahagyja.

A katonai perrendtartás.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák igazságügyminiszter holnap Budapestre érkezik s hétfőn tanácskozni fog Székely igazságügyminiszterrel a katonai perrendtartás dolgában. A tanácskozáson résztvesz K h u e n - H é d e r v á r y gróf miniszterelnök is.

A delegáció.

Budapest, október 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák delegáció külügyi albizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen felvitte a vitát a külügyi exposé felett. Az ülésen résztvett A e h r e n t h a l gróf közös külügyminiszter is, aki több ízben reflektált az elhangzott felszólalásokra.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága kedden délelőtt tart ülést, a külügyi albizottság pedig ugyanazonnap délután ülésezik.

A francia vasutassztrájk.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A franciaországi vasutassztrájkokról érkező mai jelentések arra vallanak, hogy a sztrájkoló vasutasok energiája csökken s egyrészt nem tudják magukkal ragadni az összes vasuti alkalmazottakat, másrészt a kormány szigorú intézkedései is bénítólag hatnak a sztrájkmozgalomra. Egy mai párisi jelentés már arról szól, hogy a kormány és a sztrájkolók között megindult tárgyalások során a sztrájkolók részéről erős a hajlandóság a megegyezésre.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Brüsszelből sürgönyzik, bár a sztrájk csökkent, Belgium és Franciaország között még hiányos a forgalom s a vonatok csak nagy késéssel közlekednek.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marseilleből sürgönyzik, az ottani vasuti alkalmazottak éjfélkor sztrájkba léptek.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a keleti vasutakon a vasuti alkalmazottak nagy része munkába állott s a sztrájk itt befejezettnek tekinthető. Ugyanez a jelentés közli, hogy az orleansi vasutak 700 alkalmazottja közül 571 munkába állott. A francia közmunkaügyi miniszterium is azt közli, hogy a nyugati és északi vasutakon a helyzet lényegesen javult. E mellett Párisban is javult a helyzet, mert az élelmiszerek szállítása ismét normális, a közuti vasutakon a forgalom újból megnyílt s a világitás is javult. Általában a sztrájkolóknál lankadás észlelhető.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a vasutasok katonai behívása miatt tegnap nagy tiltakozó népgyűlés volt, a melyen J a u r e s és más szónokok élesen támadták a kormányt. Maga a gyűlés rendezavarás nélkül folyt le, szétoszlása után azonban egy mellékutcában a sztrájkolók hevesen összetűzték a rendőrséggel. A sztrájkolók revolverekkel löttek a rend-

őrökre, akik közül többen meg is sebesültek. A rendőrség erősítést kapott s azután szétverte a tüntetőket, miközben számos embert letartóztatott.

A szerb trónörökös betegsége.

Budapest, október 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, S á n d o r szerb trónörökös állapota igen súlyos. A trónörökösnek a hastífusz előjelei mutatkoznak.

A portugál események.

Budapest, október 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Diplomáciai körökben konstatálják, hogy a Portugál köztársaságot a hatalmak valamennyien el fogják ismerni. Anglia és Franciaország elismerése már a napokban meg fog történni. Lisszaboni jelentések szerint egyébként Portugáliában teljes rend és nyugalom uralkodik.

Határidő-üzenet.

Budapest, október 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záráskor a következő arakat jegyezték:

Buza (októberre)	21.08
Buza (áprilisra)	20.96
Zab (áprilisra)	16.64
Tengeri (májusra)	10.98

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdetorgalmról és a pénzügyről.

Budapest, október 13.

A pénzügybeállott könnyebbülés, valamint annak valószínűsége, hogy a jegybank a hivatalos kamatlábat a közel jövőben előreláthatólag nem fogja emelni, kedvezően hatott a tőzsde hangulatára és a közönség ismét nagyobb mértékben kezd érdeklődni az értékpapírcsoporthoz. Az így kifejlődött élelő forgalom csaknem az egész vonalon érvényesült és úgy a nemzetközi, mint a jelentékenyebb helyi értékek számotvető áremelkedést értek el.

A bankértékek közül a Magyar általános hitelbank és főleg a Magyar jelzáloghitelbank részvények állottak az érdeklődés előterében és mindkét részvény árfolyama jelentékenyen emelkedett. Élénk keresletnek örvendtek a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank, valamint a Magyar bank és kereskedelmi r.-t. részvényei, megfelelő áremelkedés mellett, míg a hét pénzügyi eseménye: a Pesti magyar kereskedelmi bank és a Magyar agrár- és járadékbank között tervezett érdeklődés, e két részvény árfolyamára az elmúlt hét folyamán már nem volt a várt nagyobb hatással.

A Pesti Hazai Első takarékpénztári részvények elővételi joga nagyobb forgalom tárgyát képezte, ezen intézet részvényei azonban az elővételi jogok nagyobb mennyiségének piacra jutása folytán, árfolyam csökkenést szenvedtek.

Az iparvállalati részvények egész sora iránt élénk kereslet nyilvánult meg, különösen a téglagyárak iránt mutatkozott érdeklődés és ennek megfelelően a Kőbányai Gőztéglagyár, István téglagyár, Kőszénbánya és téglagyár, továbbá az Északmagyarországi kőszénbánya részvények árfolyama kisebb-nagyobb mértékben emelkedett.

A vezető értékek közül keresettek voltak a rimamurányi vasmű részvények, míg egyéb értékek közül különösen az Atheneum-nyomdai részvények árfolyamára érdemel említést.

A helyi közlekedési értékek: a Budapesti Közuti Vaspálya és Budapesti villamos városi vasut részvények iránt állandó az érdeklődés árfolyamuk azonban lényeges változást nem tüntet fel.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	okt. 6.	okt. 12.
Magyar ált. hitelbank részvény	854.25	861.75
Magyar jelzáloghitelbank r.	491.25	519.75
Magyar bank és keresk. részvény	751.75	757.75
Rimamurányi vasmű-részvény	696.75	704.75
Kőbányai gőztéglagyári részvény	1780.—	1845.—
István téglagyár részvény	403.—	427.—
Északmagyarországi kőszénbánya részv.	362.50	379.—
Magyar ruggyantágyár részv.	474.50	480.50

Felolós szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

s e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban betevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, ugy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság

739x71-5 8

**Torontáli férfi
strapa cipők
frt 3.50**

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKEREK.

Vidéki megrendelések
szívesen és pontosan
eszközöltetnek.

Koszoruk Mindszentek napjára
Torontáli cipők, gyermekfehérneműek, mindennemű ruhadiszek

Benó Testvérek, ezelőtt A. F. Kokits
divat, rövidárú és cipőraktár — Nagybecskerek.

Telefon 201. Alapított 1870.

641—200.51

28.195/910. szám.

Aszepségápolási speciálisták

egyértelműen azzal, hogy szép arcbor elnyerésének egyszerű titka: a pórusokat tisztítani és tisztán tartani.

Néhány csepp
**CORSINI féle
EAU DE
FLORENCE-**

ből a mosdó- vagy fürdő- vízbe keverve, a pórusok felnyílnak, kitisztulnak. Az eredménye tiszta puha egészséges arcbor. Az egészségtelen arcbor az eldugult pórusoknak a kellemetlen következménye. Használjon naponta **Eau de Florence-t** és bevásárlásnál követelje az eredeti címkes Corsinit (címke színe kék-vörös-arany), amely Önnek biztosíték ezen toalette víz elsőrangúságáról. Egy szolid üzlet respektálja a vevő akaratát.

Magyarországon mindenütt kapható.

Nagybani raktár Magyarország részére:

Török József

Budapest, VI., Király-utca 12. szám.

590c-3

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet a következő munkálatokra:

Tételszám	Megnevezés	A kincstár által engedélyezett összeg		A hitközség fizet a kézi és írás napszámok megváltására		Jegyzet
		K.	f.	K.	f.	
I. Torontálvármegyében:						
1	Nagykikindán a róm. kath. templom és lelkészlak kijavitása	1605	03	159	84	
II. Krassószörényvármegyében:						
1	Lugoson a gör. kath. templom és lelkészlak kijavitása	2165	99	406	42	
2	Orsován a róm. kath. lelkészlak tetőzet javítása	756	93	87	94	
III. Bácsbodrogyvármegyében:						
1	Kerényben a róm. kath. templom javítása	3473	98	132	44	

Az írásbeli zárt ajánlati versenyárgyalás Aradon a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében f. évi október hó 29. napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Az ajánlat minden egyes munkára külön-külön teendő.

Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban valamely királyi adóhivatali pénztárnál bánatpénz gyanánt befizetni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megállapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

A költségvetés és az árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. jószágigazgatóság műszaki osztályában a hivatalos órák alatt (d. e. 8-2 óráig) megtekinthetők.

Elkészített vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottságilag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek és ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — azok összegére való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

Kelt Aradon, 1910. évi október hó 10-én.

(873-2.1)

Magyar királyi államjószágigazgatóság.
(Utányomás nem díjaztatik.)

TEGYEN

EGY KÁRTYÁRA

5 FILLÉRT

(804b-5.4)

bélyegben, rendeljen nálunk vagy

40 havi K. 5.-
32 " " 5.90 részletre
24 " " 7.40

Convertált Magyar Jelzálogorsjegyet

évi 6 huzással

ÉS NYERHET

már a f. évi október 25-iki és december 27-iki huzásoko

1 MILLIÓ 100.000 KORONÁT

Ha az első részlet postautalványon hozzánk beküldi, megkapja a sorsjegy számát tartalmazó vételi okmányt és a további részletek portómentes befizetésére szolgáló postatakarékpénzlári befizetési lapokat. Ha az első két részlet egyszerre küldeti, a harmadikat ingyen nyugtázzuk. Minden sorsjegy okvetlenül nyer. A legkisebb nyereség is nagyobb a sorsjegy áránál. Hatósági ellenőrzés mellett megállapított törvényes árak.

Megbizottakat bármely helységben alkalmazunk.

Nagyar Mercurbank r.-t., Budapest,
Ferencz József-tér 5. (Gresham-palota).

STOCK
Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat

Camis & Stock

gőzpároló telepéből
BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Óvakodjunk utáztatoktól.

Kapható minden jobb üzletben.

729-40.7

ELSŐRENDÜ TŰZIFA,

angol antracit, salon-köszén, coaks, faszén,
kovács-köszén, mindennemű deszkák, gerendák,
: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró : :

kapható

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

rodai telefonszám 35.

Fatelepek telefonszám 89

Fatelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

187-30.9

A Magyar könyvtár

valamint a

Reclam's

Universal Bibliothek

összes kötetei

állandóan

raktáron

Almásy és Szepessy

könyvkereskedésében

Nagybecskereken.

850-x 5

Üzlet eladás.

Más vállalat átvétele miatt

vegyeskereskedésemet
azonnal eladom.

Bröder Ignác

Nagybecskerek, Temesvári-ut.

(866-3.2)

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és alvástalalmak, gyomorfájdalmak és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértülség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jales háziázernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvényileg tenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a Moll feliratu ónozáttal van zárva

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsolési szer, köszvény, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszor

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főszétküldés

Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

778-X-5.

Berson

gummisarkok még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

810-25.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyeknek részlefizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—400 kor. Hecht bankház, részvénytársaság. Budapest, Ferenciek-tere 6.

464-x-20

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pemetefü cukorkánál!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-félet** fogadjunk el.

704-13.8

Új szabóüzlet.

Tóth József a Kovács Gedeon, majd legutóbb a Frank Lajos nagybecskereki szabó cégek volt szabásza önállósította magát és a Hunyadi-utcában lévő, volt Wassermann-féle helyiségben, Eisenstädter-cég mellett

üzletet nyitott.

Elvállal mérték után pontos készítésre női kosztümöket, paletókat, télikabátokat, továbbá mindenféle férfiruhákat a legújabb kivitelben. Raktáron tart igen nagy választékban angol és magyar férfiruha szöveteket. Az igen tisztelt közönség szives támogatását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Tóth József.

809-26.4

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: 11x37.34

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

Egy elegáns hintó

fedeles (zsaluval, télen üvegesre alakítható) **sürgösen olcsón eladó**

Láng Andrásnál, Hieber-féle szikvizgyár
867-x-2

Megfojt es az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Kellner József, Kollarich Gábor, Losonczy Lehel, Nikolics Emil, Vági Sándor gyógytárakban és Mehlkahn Desső droguájában. 801-26.1
Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógytárában.

Riessner-kályhák,
a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytatónői.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszeri betüzeléssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betüzelés megtakaríttatik. Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó. Gázomlás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsó légrétegeiben is. Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére: **Boleszny Antal** vaskereskedésében az arany kaszához Hunyadi-utca 606/37.

722-60 37

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult köszvénynek, oszúznál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

869-42.3

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, hógyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok

FISCHER és Tarsor
faiskálak és szőlőoltványtelepek

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen. 786-12.5

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.